

LOVÁSZ ÉVA PATRÍCIA

AZ INTÉZMÉNYVÁLTÁS JÓ GYAKORLATA FÜZESABONY ÓVODÁIBAN

Bevezetés

Az óvoda és az iskola közötti átmenet számos kérdést vet fel különböző tekintetben. A téma relevanciája abban van, hogy kivétel nélkül minden gyermeket érint. Azáltal, hogy a gyermekeknek nagy érintettsége van az átmenetben, az őket körülvevő környezetet is érinti, mint például a családot, a két elhangzott intézménytípust (az óvodát és az iskolát), valamint a pedagógiai szakszolgálat intézményeit.

Az egyik intézményből a másikba, vagyis az óvodából az iskolába való átlépés nagy változást jelent minden hatéves gyermek számára. (Vojnitsné és Zilahiné, 2008) A gyermekeknek egy teljesen új napirendhez, hetirendhez, ritmushoz kell igazodnia, valamint teljesen új szokásokat, normákat, szabályokat kell megtanulniuk, magukévá tenniük az új intézményben. Megváltozik a körülöttük lévő személyi és tárgyi környezet, az óvodapedagógust felváltja a tanító, a játékok sokaságát pedig a színes tankönyvek és más eszközök. A gyermekek legfontosabb tevékenysége az óvodában a játék, az iskolában ennek pedig már a tanulás veszi át a helyét, egy kötöttebb életformába csöppennek. (Antal, 2013) A változás nagy felelősséget ró a szülőkre és a pedagógusokra is, hogy a gyermek hogyan éli ezt át. Az első benyomások határozzák meg az iskolához, illetve a tanuláshoz fűződő viszonyt. „A gyermekek első lépéseit az iskolában az érdeklődés, a tanulási vágy, szorongás az újtól, az ismeretlentől irányítják.” (Kiss, 2012. 7. o.) Az egyik legfontosabb tényező, hogy a gyermekeket olyan környezet vegye körül, ahol nyugodt, szeretetteljes légkört tudnak biztosítani számukra, bizalommal fordulhatnak a tanítóikhoz, akik segítséget nyújtanak minden körülmények között, barátságos, kedves, odafigyelő, gyermekszerető személyiségjegyekkel rendelkeznek. Nagyon nagy szerepe van az átmenet megkönnyítésében és zökkenőmentességében a családnak, leginkább a szülőknak, az óvoda dolgozóinak, legfőképp az óvodapedagógusoknak, illetve az iskola dolgozóinak, a tanítóknak. (Vojnitsné és Zilahiné, 2008)

A tankötelezettségről szóló kormányrendeleti változás kicsit megnehezítette a pedagógusok és a családok feladatát is. A rendeletnek megfelelően január 15-ig a szülőnek be kell nyújtania a kérelmét arról, hogy szeretné, ha gyermeke további egy évet óvodában töltene. Vannak olyan gyermekek, akik januárig még nem mutatnak megfelelő érettséget, de később, május-június hónapban már ugrás-szerű fejlődést érnek el. És természetesen mindez lehet fordítva is. Vannak olyan gyermekek is, akiknek több időre van szükségük, nem elég a tavaszi, nyári időszak ezeknek a képességeknek a behozatalára. Van egy harmadik verzió is, amikor januárban még vannak elmaradások, a kérelmet az Oktatási Hivatal elfogadja,

és a gyermek a nyári időszakban mégis behozza lemaradásait. (Sztudva, 2016) Véleményem szerint a januári időpont nagyon korai, a tavaszi, nyári időszak még sok meglepetést és felzárkózási lehetőséget jelent a gyermekeknek, főleg, ha a szülő megfelelő szakember segítségét is kéri.

A kutatás célja, kérdései

A kutatásom célja az volt, hogy betekintést nyerjek az iskolakezdés megsegítésének gyakorlatába Füzesabonyban. Kutatásom kiterjedt a településen működő óvodák pedagógiai programjára, az intézményekben működő jó gyakorlatokra, hagyományokra, programokra, amelyek hozzájárulnak az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességéhez, az eredményes iskolakezdéshez. A kutatás során használt pedagógiai kutatási módszereken keresztül kívántam megismerni az intézményvezetők és a pedagógusok által alkalmazott, bevált módszereket, nevelési elveket, tevékenységeket az iskolaérettség optimális eléréséhez, valamint az átmenet megsegítéséhez. Továbbá a pedagógusok, a családok, szülők tapasztalatai, véleménye alapján felmérni az új törvénymódosítás alkalmasságát, valamint a vírushelyzet által okozott problémák kiküszöbölésére alkalmazott megoldásokat.

A kutatás hipotézisei

1. Feltételezésem szerint Füzesabony városában található óvodai intézményekben már jól bevált gyakorlatok, programok segítik az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességét.
2. Véleményem szerint kellő szakmai tudással és szakemberek bevonásával segítik a lemaradással küszködő gyermekeket, illetve támogatják a kiemelkedő képességű gyermekeket mindkét óvodai intézményben.
3. Úgy gondolom, hogy a szülők negatív véleménnyel vannak az új törvénymódosításról, kormányrendeletéről, miszerint annak a gyermeknek, aki augusztus 31-ig betölti a hatodik életévét, kötelező iskolába mennie, további egy év óvodai nevelésben maradásról az Oktatási Hivatal dönt. Nemcsak őket, hanem gyermekeik óvodapedagógusait is kizárják a döntéshozatalból.
4. Úgy vélem, hogy a szülők leggyakrabban a szociális képességterületen tapasztalnak lemaradást gyermekeiknél.

A kutatás körülményeinek bemutatása

A kutatási módszer, amelyet az információk megszerzéséhez választottam, a strukturált interjú és a kérdőíves felmérés. A kutatásomat a Füzesabonyi Hétszínvirág Óvoda és Bölcsődében, illetve a Füzesabonyi Pöttömke Óvoda és Bölcsődében végeztem. Az előbbi a városi telepi, az utóbbi pedig a falusi oldalán

helyezkedik el. Az interjú a két óvodavezetővel és egy-egy óvodapedagógussal készítettem. A kérdőív kitöltésére pedig Füzesabonyban élő szülőket kértem, akiknek a gyermeke, illetve gyermekei valamelyik előbb említett óvodába járnak. Hetven szülőtől kaptam vissza kitöltött kérdőívet. Olyan szülők töltötték ki többségében, akik érintettek a tankötelezettség ügyében, illetve már vannak tapasztalataik a témával kapcsolatban nagyobb testvér révén. A Füzesabonyi Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde szülői közül 28-an, a Füzesabonyi Pöttömke Óvoda és Bölcsőde szülői közül 42-en töltötték ki a kérdőívet.

Legfontosabb eredmények

Jó gyakorlatok, programok, események

Mindkét óvoda pedagógiai programjában, valamint éves tervében is szerepelnek az átmenet megkönnyítését szolgáló programok, jó gyakorlatok, illetve az óvodáskor végére elérendő fejlettség feltételei. Az intézmények törekednek arra, hogy játékos tapasztalatokon, cselekvéseken keresztül elérjék a gyermekek azt a fejlettségi szintet, amely az iskolakezdéshez szükséges, természetesen az életkori sajátosságokat figyelembe véve. A két intézményben közel azonos jó gyakorlatok kerültek bevezetésre. Nagy hangsúlyt fektetnek a körzeties és nem körzeties iskolával való kapcsolatok minél előnyösebb kiépítésére. Közös programok, megbeszélések és látogatások segítik a megfelelő iskolakezdést a gyermekek számára. A telepi óvodavezető véleménye szerint az iskola nem a képességek fejlesztésére épít az iskolakezdekőre, ami kevésbé teszi zökkenőmentessé az átmenetet. Úgy gondolom, hogy az iskolába kerüléskor kevesebb időt szánnak az ismerkedésre, az egyéni képességek, fejlettségek felmérésére, hiszen a tanterv betartása szűkös lehetőségeket biztosít a tanítók számára. Mindkét vezető azt a jó gyakorlatot tartaná bevezetésre alkalmasnak, amely során a tanítói végzettséggel rendelkező óvodapedagógus vinné tovább a gyermekeket az iskolába. A problémát a fenntartásban, a végzettségekben, logisztikai megoldásokban, a vegyes csoportokban és az óvoda-iskola intézményei közötti különbségben látják. Míg az óvodában kötetlen kezdeményezéseken vehetnek részt a gyermekek, addig az iskolában az első naptól kezdve negyvenöt percet kell ülniük egy helyben. A vezetők véleménye szerint az óvodapedagógusok könnyebben motiválhatók egy tanítói végzettség megszerzésére, de a vegyes életkorú csoportok megnehezítik az olyan csoportok kialakítását, amelybe csak iskolába készülők járnának. A falusi óvodavezető még kiemelte, hogy a tanítók feladatát nagyban megkönnyítené, ha a gyermekekkel együtt a szakértői vélemények is átkerülnének az iskolába. Nemcsak a kezdeti kudarcoktól mentené meg a gyermekeket, hanem a szülő és a tanító számára is óriási segítséget nyújtana a megfelelő fejlesztések elrendeléséhez, együttműködési kapcsolatok kialakításához. Az átmenet eredményességét főként a gyermek, valamint a szülők és pedagógusok érdekében tartják fontosnak.

Az óvodapedagógusok a következő intézményekkel tartják fontosnak a kapcsolattartást az átmenet érdekében: általános iskolák, pedagógiai szakszolgálat,

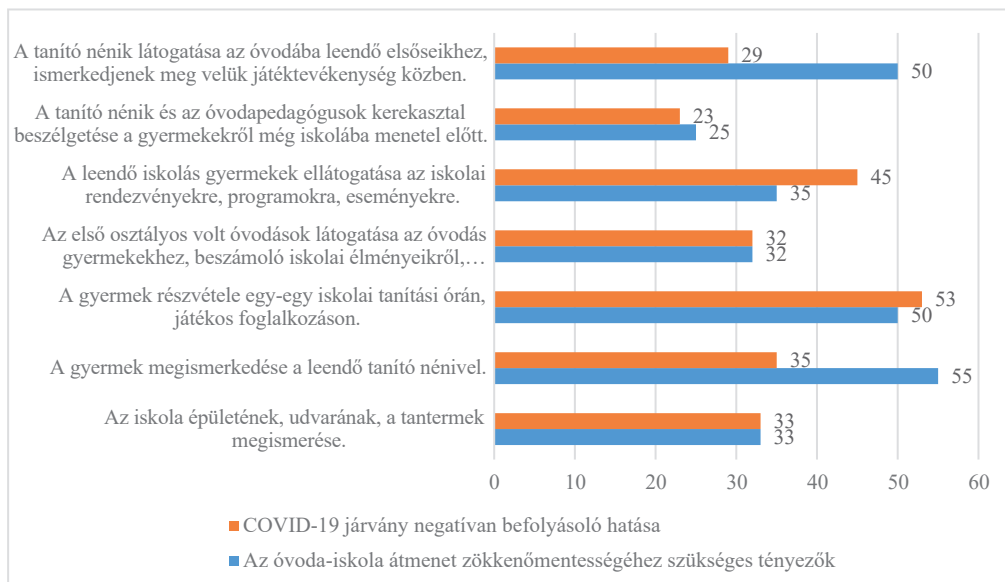
védőnői szolgálat, városi könyvtár, közösségi ház, a két óvoda. A pedagógiai szakszolgálat szakemberei a lemaradással küszködő, illetve kiemelkedő képességű gyermekekkel foglalkoznak, segítik, támogatják őket akár az iskolaérettség kérdésével kapcsolatban is. A védőnői szolgálat dolgozói nemcsak a szociális hátterek bemutatásával segítik a pedagógusok munkáját, hanem felméri, megvizsgálják a gyermekek bizonyos képességeit, látás- és hallásvizsgálatot is végeznek. A városi könyvtár és a közösségi ház olyan programokat és foglalkozásokat szervez a gyermekek számára, amely bizonyos részleteiben hasonló az iskolai rendezvényekhez, valamint a szereplési vágyat is előkészíti, illetve kielégíti. A két füzesabonyi óvoda is szervez olyan programokat, eseményeket, amelyen kipróbálhatják a gyermekek magukat, megmutathatják tehetségüket, illetve élményekben részesülnek. Ilyen például az állatok világnapja alkalmából megrendezésre kerülő vers- és versesmese-mondó verseny.

Iskolai intézmények és programjaik	Füzesabonyi Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde	Füzesabonyi Pöttömke Óvoda és Bölcsőde
<i>Széchenyi István Katolikus Általános Iskola</i>		
- évnnyitókor a nyolcadikosok kísérik a leendő elsősöket az iskolába, misére		X
- tematikus hetekhez kapcsolódó kézműves délelőttök		X
- elsős iskolások látogatása az óvodába		X
- óralátogatás a leendő elsősöknek az iskolába		X
- nyílt nap az iskolában a szülőkkel együtt	X	X
- karácsonyi műsor megtekintése az iskolában		X
- iskola-előkészítő napok	X	X
- kerekasztal-beszélgetés az óvodai és iskolai pedagógusoknak		X
<i>Teleki Blanka Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola</i>		
- évnnyitókor a nyolcadikosok kísérik a leendő elsősöket az iskolába	X	
- óralátogatás a leendő elsősöknek az iskolában	X	
- tematikus hetekhez kapcsolódó kézműves délelőttök	X	
- nyílt nap az iskolában a szülőkkel együtt	X	X
- karácsonyi műsor megtekintése a közösségi házban	X	X
- farsangi jelmezbemutató az iskolában	X	
- kerekasztal-beszélgetés az óvodai és iskolai pedagógusoknak	X	

1. táblázat: Az óvodai intézmények részvétele az iskolai programokban

Az 1. táblázat alapján jól látható, hogy mindkét óvodai intézmény gyermekei számára a nyílt és az iskola-előkészítő napok azok, amelyek a legnépszerűbbek. Ezen felül még a telepi általános iskola karácsonyi műsorán vesznek részt együtt az óvodák. Az óvodai intézmények a velük megegyező városrészen található általános iskolákkal tartanak szorosabb kapcsolatot a programok terén is, így az iskolaválasztás és iskolakezdés előtti időszakban vannak áttekintések a másik iskolai intézmények felé.

Fontosnak tartom, hogy a szülők is legyenek tisztában azokkal a lehetőségekkel, alkalmakkal, amelyek hozzájárulnak az átmenet eredményességéhez, hiszen nemcsak az óvoda, az óvodapedagógusok azok, akik ezeket a lehetőségeket, alkalmakat biztosítani tudják, hanem maga a család is. Ilyen események, alkalmak lehetnek az iskola épületének, a tanító néniknek a megismerése, iskolai tanítási órán vagy kézműves foglalkozásokon, iskolai rendezvényeken való részvétel, óvodások és iskolások látogatása egymás intézményeiben, élménybeszámolók, óvodapedagógusok és tanítók találkozója, kerekasztal-beszélgetése a gyermekekről. Véleményem szerint a járványhelyzet szinte teljesen ellehetetlenítette ezen alkalmak megszervezését, megrendezését, csekély számban és szigorú egészségügyi intézkedések betartása mellett szervezhetőek bizonyos események, találkozások. A szülők véleménye szintén fontos ennek tekintetében, hogy mely tényezőket tekintik fontosnak az átmenet során, illetve tisztában vannak-e azzal, hogy a járványhelyzet mennyiben korlátozza ezeknek az eredményességét. A szülők szerint a legfontosabb az átmenet során az, hogy a gyermekek találkozzanak, ismerkedjenek meg a leendő tanító nénivel, illetve ők is látogassanak el az óvodába a leendő elsősökhöz, valamint a gyermekek vegyenek részt egy-egy iskolai tanítási órán, játékos foglalkozáson az iskolában. A 1. ábra mutatja meg százalékos formában, hogy a szülők mely tényezőket mekkora részben tartják fontosnak az átmenet zökkenőmentessége érdekében, és hogy véleményük szerint mely tényezőket nehezítette meg a COVID-19 járvány.

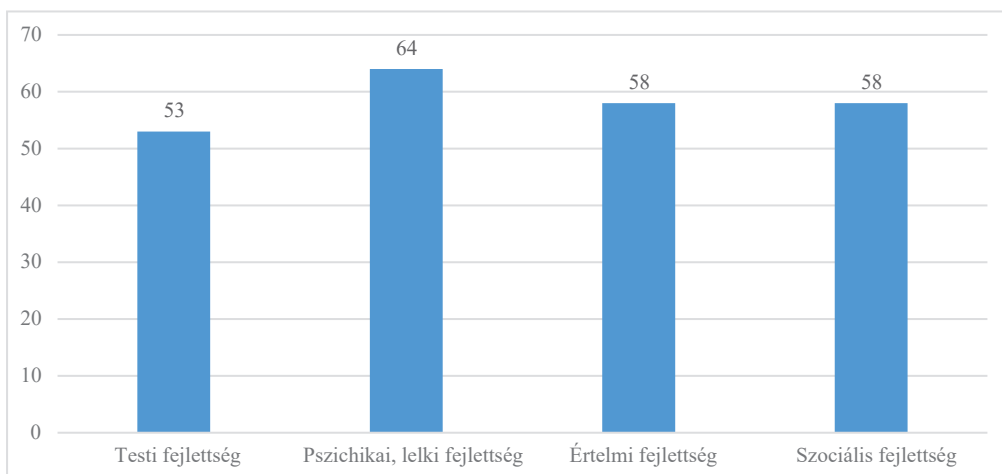

1. ábra: Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességéhez szükséges tényezők és a COVID-19 járvány negatív befolyásoló hatása

A kitöltő szülők fele szerint a járvány megnehezítette a közös megbeszéléseknek a lehetőségét az óvodapedagógusok és a család között, 44%-uk szerint a gyermekek tankötelezettségével vagy további egy évig óvodában maradásával kapcsolatos információk átadása is háttérbe szorult.

Lemaradást mutató, illetve kiemelkedést mutató képességek

A kérdőív kérdései között szerepel az iskolaérettséghez szükséges képességek kialakulása, amely során képet szerettem volna kapni, hogy a családok szerint melyek a legszükségesebb képességek az eredményes iskolakezdéshez. A válaszokat úgy fogalmaztam meg, hogy széleskörűen lefedjék az adott képességterületet. A szülők többsége szerint a pszichikai és lelki fejlettség kialakulása az elsődleges a gyermekeknél az iskolaérettség tekintetében. A 2. ábra ábrázolja, hogy a szülők szerint mennyire fontos a testi, a pszichikai, a lelki, az értelmi és a szociális fejlettség.

2. ábra: Az iskolaérettség kialakulásához szükséges képességek fontossága

Úgy gondolom, ha a gyermeket harmonikus, kiegyensúlyozott családi környezet és az óvodában is elfogadó, támogató, szeretetteljes légkör veszi körül, akkor képes minden képességet magáévá tenni az iskolába menetel előtt. Nagyon fontosnak tartom a gyermekek érdeklődésének és motivációjának folyamatos fenntartását, hiszen a belső késztetések által észrevétlenül szívják magukba az ismereteket, tapasztalatokat, élményeket, a tudást a közvetlen és tágabb környezetünkről. Vannak gyermekek, akik sajnos valamely területen akadályba ütköznek, problémát jelent nekik egy adott képesség elsajátítása, illetve mások épp ellenkezőleg, valamely területen kiemelkednek társaik közül, tehetségesnek ígérkeznek, amelyet szintén támogatni, erősíteni és segíteni szükséges. Ez esetben jelentős szerepe van a családnak, az óvodapedagógusnak, illetve megfelelő szakembereknek, hogy hogyan segítik a lemaradásokat, és hogyan támogatják az ígéretesnek bizonyuló képességeket.

A szülők közül 35-en jelöltek meg olyan képességeket, amelyekben szerintük gyermekeik lemaradást mutatnak, főként pszichikai, lelki, illetve szociális területen. A 2. táblázat mutatja, hogy a figyelem, a kudarcűrész, a szabályok betartása, az önállóság kialakulása, az önbizalom erősítése, valamint a beszéd-kedv felkeltése a leggyakoribb fejlesztési terület, amelyet az óvodában erősíteni szükséges az óvodapedagógusoknak játéktevékenységeken, fejlesztő játékokon keresztül. A kiemelkedő képességű gyermekekre is nagy hangsúlyt fektetnek. A Hétszínvirág óvodában az öt csoport egy-egy speciális arculattal működik. Régebben hosszú időn keresztül kiscsoportokban tartottak tehetségfejlesztést, jelenleg csoporton belül igyekeznek ezt megoldani. A Pöttömke óvodában komplex személyiségfejlesztésen keresztül bontakoztatják ki a tehetségpalántákat. 53 szülő fogalmazott meg olyan területeket, amelyeken úgy látják, hogy gyermekük kiemelkedik társaikhoz, korosztályukhoz képest: testi, értelmi fejlettség, a rajzolás, ritmusérzék, logikai/matematikai képességek, verselés, beszédkészség, kommunikáció terén.

Képességterület	Lemaradást mutató képességek	Kiemelkedést mutató képességek
<i>Testi fejlettség</i>	<ul style="list-style-type: none"> - mozgás (nagymozgás, finommozgás): 4 - domináns oldal alakulása: 1 - maradandó fogak még nem jelentek meg: 1 	<ul style="list-style-type: none"> - testi fejlettség: 2 - mozgás: 3 - finommozgás, rajzolás: 11 - tánc: 3
<i>Pszichikai, lelki fejlettség</i>	<ul style="list-style-type: none"> - önállóság: 4 - figyelem, koncentráció: 6 - türelem: 2 - önbizalom, magabiztosság: 5 - önuralom: 1 - érzékenység: 1 	<ul style="list-style-type: none"> - emlékezet, memória: 5 - gondolkodás: 1 - észlelés: 1 - érzelmi intelligencia: 1
<i>Értelmi fejlettség</i>	<ul style="list-style-type: none"> - szókincs: 1 - önkifejezés: 1 	<ul style="list-style-type: none"> - értelmi fejlettség: 4 - beszédkészség, kommunikáció: 5 - szókincs: 3 - választékos mondatalkotás: 1 - felnőttel adekvát beszélgetés: 1 - IKT-eszközök használata: 1 - logikai/matematikai: 9 - szerepjáték: 4 - zenei érzék: 6 - mesélés, verselés: 7 - építőjáték: 1
<i>Szociális fejlettség</i>	<ul style="list-style-type: none"> - beilleszkedés a közösségbe, baráti kapcsolatok alakulása: 4 - frusztrációs tolerancia/kudarctűrő képesség, kudarc esetén újrapróbálkozás: 6 - szabályokhoz való alkalmazkodás: 2 	<ul style="list-style-type: none"> - magabiztosság: 1

2. táblázat: Lemaradást és kiemelkedést mutató képességterületek

Új törvénymódosítás, kormányrendelet

Abszolút egyetértének a vezetők, az óvodapedagógusok és a szülők is, hogy a legnagyobb vesztesei az új törvénymódosításnak a gyermekek. A vezetők elmondása szerint a szülők megbíztak a pedagógusok döntésében, és a márciusi időponthoz képest a januári dátum még inkább korai a döntés tekintetében. A falusi óvoda pedagógusa a törvény pozitívumaként említi, hogy a szülők nem tudják kényelmi okok, baráti kapcsolatok, kedvenc tanító néni miatt óvodában tartani a gyermekeket, illetve a januárban még elmaradást mutató gyermekek képességeiket a félév alatt, de előfordulhat, hogy pár hét alatt felfejleszthetik a megfelelő segítség mellett, így felesleges lenne óvodában maradniuk még egy évig. A törvénymódosítás viszont részben azért negatív, mert bürokratikus és bonyolult az ügyintézés, főleg a hátrányos helyzetű családokat tekintve, döntéskényszerbe hozta a családokat. Érdekesnek tartja az egyik óvodapedagógus, hogy nem vehetnek részt a döntésben, de mégis az ő jellemzésük is hozzájárulhat ahhoz, hogy a kérelmet pozitívan elbírálják. A szülők a problémát abban látják, hogy őket és az óvodapedagógusokat teljesen kizárták a döntéshozatalból, és „idegen” személyek kezébe engedték a döntés lehetőségét. Szerintük az óvoda-

pedagógusok azok, akik a legtöbb minőségi időt töltik gyermekeikkel, ezáltal szakmaiságukat kérdőjelezik meg, hogy nem dönthetnek a gyermekek iskola-élettségéről, iskolába meneteléről.

További egy év óvodai nevelésben maradás

A kérdőívet negyvennyolc olyan szülő töltötte ki, akinek a gyermeke tanköteles korú, tehát a hatodik életévét betölti a gyermekük 2021. augusztus 31-ig, vagy már az előző évben megkapták a további egy év óvodai nevelésben való részvételt. A szülők 19%-a, tehát kilenc gyermek esetében kérvényezték a 2020/2021 nevelési évben a további egy év óvodai nevelésben maradást. A következő indokok miatt tartották szükségesnek, hogy gyermekük még óvodában maradjon: gyakori hiányzás betegség miatt, szociális érzékenység, éretlenség, figyelemhiány, logopédiai ellátás fontossága beszédhibák javítása érdekében, vizelettartási problémák, nem megfelelő testi fejlettség, önbizalomhiány. A szociális éretlenség és figyelemhiány öt-öt esetben fordult elő a válaszokban, ezt követi két esetben a beszédhibák jelenléte. Ahogy már az előzőekben kifejtettem, és a válaszok is ezt támasztják alá, a gyermekek inkább pszichikai, lelki és szociális képességek területén mutatnak lemaradást, amelyet még további egy év óvodai nevelés során tudunk erősíteni, fejleszteni, súlyosabb esetben megfelelő szakember bevonásával, hogy az iskolakezdekő már hátrányok nélkül vagy megfelelő segítségadással kezdjék meg tanulmányaikat.

A szülők válaszai egyértelműen tükrözik az új törvénymódosítás, kormányrendelet bevezetésével kapcsolatos véleményeiket. A kérelem benyújtásakor elsődlegesen az óvodapedagógusok pedagógiai, szakmai jellemzését adták be, hiszen a legtöbb időt ők töltik a gyermekükkel az óvodában, fontos számukra a gyermekükkel foglalkozó szakember véleménye, tapasztalata. Emellett kisebb számban, de csatoltak orvosi, illetve a pedagógiai szakszolgálat által kiadott szakvéleményeket. A 3. táblázat számszerűsíti a kilenc szülő által benyújtott dokumentumok mennyiségét és típusát.

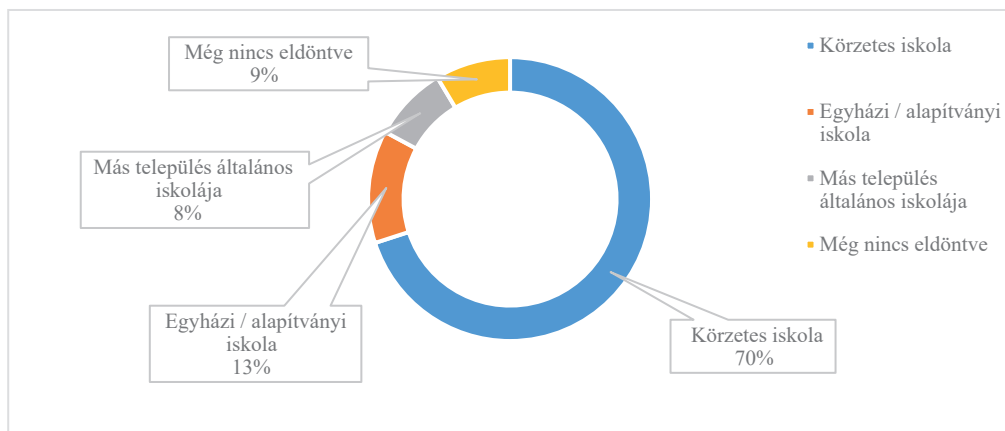
Dokumentum típusa	Dokumentum benyújtott mennyisége
Óvodapedagógusok pedagógiai jellemzése vagy a gyermek óvodai fejlődését nyomon követő dokumentumok	9
<i>Orvosi szakvélemény</i>	4
<i>A pedagógiai szakszolgálat szakvéleménye (például: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség, sajátos nevelési igény)</i>	3
<i>A pedagógiai szakszolgálat szakvéleménye (például: pszichológiai, fejlesztőpedagógusi, logopédiai szakvélemény)</i>	4
<i>TSMT-terapeuta véleménye</i>	1

3. táblázat: A kérelem benyújtásához csatolt dokumentumok

A 2019/2020 nevelési évben, úgy gondolom, nagy nehézséget és felháborodást keltett a kérelem kitöltése és benyújtása. A szülők meglepődve, kapkodva gyűjtötték össze azokat a dokumentumokat, amelyekről úgy gondolták, hogy alátámasztják azt a kérést, hogy gyermekük további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt. Tapasztalataim szerint az előző évben jelentősebb számban kértek segítséget akár hátrányos helyzetű, akár átlagos családi háttérrel rendelkező szülők. A 2020/2021 nevelési évben a családok már felkészülten és időben vágtak bele a papírgyűjtésbe, előre felkeresték azokat a személyeket, intézményeket, akiktől segítséget vártak a kérelem benyújtásához és sikeres elbírálásához. Úgy gondolom, ez a nevelési év abban különbözik az előzőektől, hogy a szülők jóval nagyobb számú szakvéleményt gyűjtöttek össze, hogy gyermekük ne kezdje meg az iskolát 2021 szeptemberétől. Észrevételem szerint az Oktatási Hivatal, a pedagógiai szakszolgálatok sem voltak annyira szigorúak, igyekeztek úgy eljárni, hogy a családok számára is megfelelő döntést hozzanak.

Iskolaválasztás

Füzesabony városában két általános iskola működik. A Teleki Blanka Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a város körzetes iskolája, a Széchenyi István Katolikus Általános Iskola pedig egyházi intézmény. Füzesabonytól Eger városa szinte húszpercnyi távolságra található, számos szülő dolgozik a megyeszékhelyen. Ebből kiindulva vannak olyan családok, akik nem a körzetes vagy egyházi iskolát választják gyermekük számára továbbtanulás céljából, hanem egy munkahelyükhöz közeli intézménybe iratják őket. Vannak olyan családok, akik számára fontos a gyermekük egyházi, vallási neveltetése, ezért adott, hogy a város katolikus iskoláját választják. A 3. ábra bemutatja, hogy a szülők többsége ragaszkodik a körzetes iskolához, és szerintem vonzó számukra az intézmény speciális arculata.

3. ábra: Iskolaválasztás

A COVID-19 járvány okozta nehézségek

A vírushelyzet megjelenése nemcsak az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességét tette bizonytalanná, hanem a mindennapi emberi kapcsolatok fenntartását is megnehezíti. Az óvodán belüli programok is úgy kerülnek megszervezésre, hogy a biztonsági előírásoknak megfelelőek legyenek, igyekeznek saját csoporton belül megszervezni és megélni az eseményeket. Az óvodapedagógusokat a tevékenységek megtartásában, a gyermekekkel való kommunikációban is korlátozza a maszkviselés. A szülők 85%-a kölcsönös bizalmon alapuló, pozitív kapcsolatot tart fenn gyermekei óvodapedagógusaival. A szülők többsége online platformon, közösségi oldal zárt csoportjában, illetve chat formában tartja leginkább a kapcsolatot az óvodapedagógusokkal. A második leggyakoribb kapcsolattartási forma a fogadóóra. Nagyon fontos, hogy ebben a nehezített helyzetben az óvodapedagógusok is legyenek elfogadók és nyitottak az online térben való kapcsolattartásra, illetve szükséges esetben, a biztonsági intézkedések betartása mellett személyes találkozásokra is teremtsenek alkalmakat. Úgy gondolom, hogy a szülők számára is pozitív hatással van, ha az óvodapedagógus is fontosnak tartja, hogy személyesen adjon át információt a gyermekekkel kapcsolatban, főleg, ha az a gyermek fejlettségét, tankötelezettségét, iskolaérettségét érinti.

Összegzés

A Füzesabonyban működő két óvodai intézményben nagyon jól átgondolt, kidolgozott programok, események, jó gyakorlatok segítik az intézményváltás eredményességét. A két városrészen található általános iskolák számos program keretében nyújtanak betekintést a leendő első osztályos gyermekek számára az iskolás élet hétköznapijaiba. A kutatásom elérte célját, hiszen a vezetők, pedagógusok és szülők véleményei, tapasztalatai új irányt mutattak, hogy az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessége érdekében érdemes új jó gyakorlatokat bevezetni, illetve a COVID-19 járvány okozta nehézségekre további megoldásokat találni. Emellett érdemes lenne kiemelt figyelmet fordítani a törvénymódosítás javítására, finomítására. Egyetértek azzal a részével, hogy a gyermek a hatodik életévét betöltve menjen iskolába, és ne kényelmi okokból töltsön el újabb egy évet az óvodában. Amiért viszont neheztelést érzek, az az, hogy nem elegendő a szülő és az óvodapedagógus közös döntése, hanem kérelem benyújtása, szakmai vélemények csatolása szükséges, majd egy újabb vizsgálaton kell részt vennie a gyermeknek. Ennek a törvénymódosításnak a középpontjában sajnos nem a gyermek áll, pedig pont értük kellene változtatásokat eszközölnünk. Az iskolaérettségi vizsgálat eddig is rendelkezésünkre állt, ha bizonytalanok voltunk a gyermekek fejlettségével kapcsolatban.

IRODALOM

Antal Judit (2013): Hogyan és mikor lesz az óvodásból iskolás? Óvodai nevelés. **2013.** 6. sz. 2-4.

Füzesabonyi Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja, 2015

Füzesabonyi Pöttömke Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja, 2018

Kiss Ilona (2012): Óvodaiskola „Vásárhelyi módra”. Óvodai nevelés. **2012.** 2. sz. 7-8.

Sztudva Mónika (2016): Jó-e hatévesen az iskolapadban? Óvodai nevelés. **2016.** 2. sz. 19-21.

Vojnitsné Kereszty Zsuzsa – Zilahiné Gál Katalin (2008): *Az óvoda-iskola átmenet problémái különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.* Integrációs Pedagógiai Műhely Füzetek 10. Budapest. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság.